

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Hoofdredactie: G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 2077. **Mederedacteurs:** Jos. Cremers, Looiersgracht 5, Maastricht, Tel. 208. Dr. H. Schmitz S. J., Ignatius College, Valkenburg (L.), Telef. 35. R. Geurts, Echt. **Penningmeester:** ir. P. Marres, Villa „Rozenhof“, St. Pieter-Maastricht, Postgiro 125366 ten name v.h. Nat. hist. Gen., Maastricht. **Drukkerij** v.h. Cl. Goffin, Nieuwstr. 9, Tel. 45.

Versijnt **Vrijdags** voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan alle Leden van het **Natuurhistorisch Genootschap in Limburg** gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

Aankondiging Voordracht van den heer Fr. v. Rummelen, op Woensdag 2 October 1935. — Verslag van de Maandelijksche Vergadering op Woensdag 4 Sept. 1935. — J. E. van Veen. Die Cytheridae der Maastrichter Tuffkreide und des Kunrader Korallenkalkes von Süd-Limburg. II. Die Gattung Cytheridae (Schluss). — Robert Leruth. Exploration biologique des cavernes de la Belgique et du Limbourg hollandais. XXIe Contribution. Deuxième liste des grottes visitées. (Suite).

Voordracht van den heer Fr. v. Rummelen

over

„t Verband tusschen Tectoniek en
Plantengroei“.

op WOENSDAG 2 OCTOBER 1935
in het Natuurhistorisch Museum, precies 6 u.

VERSLAG VAN DE MAANDELIJSCHE VERGADERING OP WOENSDAG 4 SEPT. 1935.

Aanwezig de dames: B. v. Itallie en A. Kemp-Dassen en de heren: Jos. Cremers, Fr. v. Rummelen, P. Marres, L. Grossier, D. v. Schaik, J. Visser, M. Mommers, M. Kemp, H. Jongen, J. de Haan, Br. Bernardus, Br. Christophorus, Fr. Sonnevile, J. Maessen, J. Rijk, Edm. Nyst, P. Bouchoms, J. Beckers en G. Waage.

De **Voorzitter** opent met een woord van welkom de vergadering en zegt 't volgende:

Als **Voorzitter** van 't N. H. G. in Limburg meen ik verplicht te zijn, 'n woord van dankbare hulde te moeten wijden aan de nagedachtenis van den op 29 Aug. l.l. gestorven Mr. Harie Paulussen.

Aan hem toch is onze vereeniging veel verschuldigd.

Hij vooral was 't, die destijds als Wethouder van Onderwijs, in 1911, ons Genootschap hielp, om hier ter stede de creatie mogelijk te maken van ons Natuurhistorisch Museum.

Hij was de man, die, tijdens zijn wethouderschap, 't welk duurde tot 1919, steeds te vinden is geweest, om tegemoet te komen aan rechtmatige wenschen, welke in 't belang van ons Museum, door ons Bestuur ten Raadhuize werden geuit.

Hij ook was het, die in zijn invloedrijke functie van lid der Gedeputeerde Staten in Limburg, de Heeren Leden der Provinciale Staten wist te overtuigen, dat een cultureele instelling als ons Genootschap, in 't belang van ons Gewest waardig was, in aanmerking te komen voor een ruim provinciaal subsidie.

Daareenboven heeft hij, door zijn lidmaatschap, gedurende 25 jaren 't Genootschap en moreel en financieel gesteund.

Il a payé de sa personne, il a payé de sa fortune!

Zijn aandenken blijve derhalve bij ons in dankbare herinnering.

De heer **Jongen** toont een exemplaar van *Datura stramonium*, de Doornappel, de heer **Mommers** een Veenmol, gevangen te Meerssen, de heer **Sonneville** teken, afkomstig van een eekhoorn en de heer **Maessen** een exemplaar van de Karmozijnbes, *Phytolacca esculenta*, met vruchten. Namens de heer De Wever vraagt de heer **Rijk**, of aan iemand bekend is, of de Spaansche- of Andalusische Den (*Abies pinsapo*) in parken of tuinen voorkomt. Opgave van groeiplaatsen gelieve men te zenden aan den heer De Wever te Nuth.

De **Voorzitter** toont 't prachtige plaatwerk „Mooi Java“, bevattende een schat van foto's, opgenomen door ons medelid, de heer **Leufkens**. Deze heeft dit werk aan onze bibliotheek geschonken, waarvoor hem een hartelijk woord van dank toekomt. De heer P. Rüschkamp S.J. vond in onze kevercollectie een kever, nieuw voor de Neder-

landsche fauna, n.l. *Argalia* (= *Saperda*) *octopunctata* Scop.. 't Dier werd in Juli of Aug. 1920 te Echt gevangen door den heer Geurts. De heer Rüschkamp komt op deze vondst later terug. De Voorzitter toont een tak van een Adelaarsvaren met een stuk raat van een wesp er aan, vermoedelijk van een Polistessoort. De heer v. d. Boorn nam te Maarn (Ut.) waar, hoe een wesp dief, verschillende keeren kwam aanvliegen met een stuk wesperraat in de bek en daaruit op 't nest de larven haalde, om ze te geven aan zijn 2 jongen. De heer de Haan deed de volgende mededeelingen.

Eind Maart 1935 werden te Nederweert twee Aalscholvers *Phalacrocorax carbo subcormoranus* (Brehm) geschoten. Een vlucht dezer vogels had zich in een boom neergezet.

P. A. Hens vermeldt in de „Avifauna der Nederlandsche Provincie Limburg enz.“ deze vogels als zeldzaam voor Limburg. vrgl. pag. 128.

Op 11 April 1935 ving ik te Weert een exemplaar van *Pyrthidium sanguineum* Lin.. Reitter meldt deze soort in Fauna Germanica Dl. IV pag. 37 als „nicht selten“, terwijl Everts in Coleoptera Neerlandica als vindplaatsen voor Nederland vermeldt (Dl. II pag. 364) Rotterdam, Hoogeveen en Friesland en (Dl. III pag. 412) Scheveningen.

Op 11 Mei 1935 zag ik te Nederweert een Steltkluit, *Himantopus himantopus himantopus* (L.), visschend in een veenplas. Van den Heer Knapen te Meyel vernam ik, dat deze te zelfder tijd eveneens te Nederweert een viertal Steltkluiten gedurende eenige dagen waarnam.

Evenals in 1933 en 1934 kon worden vastgesteld, broedde ook in 1935 de Geoorde Fuut te Nederweert. Op 11 Mei l.l. kon ik een der nesten tot op

zeer korten afstand naderen, zonder dat de broedende vogel zulks verliet. Op 19 Mei bevond zich op een afstand van ongeveer 5 m van het eerste nest een tweede. Volgens betrouwbare gegevens kon het broeden van minstens 6 paren worden vastgesteld. Later heb ik nog herhaaldelijk oude vogels met jongen zien rondzwemmen.

Ter vergadering werd verder gedemonstreerd een *Pompilus* met een door haar gevangen spin. Deze wegvesp werd gevangen tijdens het transport van haar prooi en er werd ook daarna nog herhaaldelijk waargenomen, dat zij deze laatste door steken trachtte onschadelijk te maken. De spin scheen dan ook in den beginne absoluut verdoofd. Zooals later kon worden geconstateerd, bleek dit van tijdelijken aard te zijn en was de spin weer zeer levendig en kon zij zich weer vlug bewegen. Tijdens het vangen kon worden geconstateerd, dat de wegvesp haar prooi op den reuk wist op te sporen. Bij het vangen was namelijk een laagje zand over de spin gevallen in het huisje. Terwijl ik uitkeek waar de spin gebleven was, zag ik hoe de wegvesp zich plotseling naar een punt begaf, hetwelk zij onmogelijk van te voren kon zien, en de prooi uit het zand te voorschijn haalde.

Dit opzoeken op den reuk van de prooi door graafwespen is door Dr. N. Tinbergen langs experimenteelen weg uitvoerig aangetoond voor wat den Bijenwolf betreft in het Zeitschrift für vergleichende Physiologie 21. Band Über die Orientierung des Bienenwolfes (*Philanthus triangulum* Fabr.) II Die Bienenjagd.

Te ongeveer half acht sloot de Voorzitter de vergadering.

Die Cytheridae der Maastrichter Tuffkreide und des Kunrader Korallenkalkes von Süd-Limburg.

II. DIE GATTUNG CYTHERIDAE.

von J. E. VAN VEEN.

(Schluss).

Cytheridea ovata Bosquet.

Cytheridea ovata Bosquet 1854, S. 73 [63], T. V, F. 6a—d.

Cytheridea ovata Bosquet in Staring 1860, S. 364.

Cytheridea ovata Bosquet in Ubaghs 1879, S. 200.

Von dieser Ostrakode liegt ziemlich viel Material vor. Sowohl von erwachsenen als von jüngeren Individuen sind ganze Schalen und einzelne Klappen anwesend. Besonders Reste von sehr jungen Individuen kommen sehr viel vor.

Wir nehmen an, das auch hier Geschlechtsdimorphismus vorkommt.

Die Schale, die für diejenige des Weibchens ge-

halten wird, ist derb und stark gewölbt. Etwas hinter der Mitte ist die Wölbung am stärksten. Von hier ist der Abfall nach vorne, nach hinten und nach unten allmählich, nach oben viel steiler. Die Oberfläche ist glatt. Von der Seite gesehen ist die Schale schief eiförmig, etwas dreieckig. Der Bauchrand ist fast gerade, in der Mitte etwas konkav. Der Rückenrand ist aber stark konvex, am stärksten etwas hinter der Mitte, wo die Schale am höchsten ist. Vorne und hinten ist sie regelmässig gerundet. Nach vorne läuft sie viel schmaler zu als nach hinten. Von oben und von unten gesehen ist sie ungefähr elliptisch; die grösste Breite liegt hinter der Mitte. Oben ist die Scheidenahrt zwischen den beiden Klappen vorne und in der Mitte fast gerade, hinten ist sie schwach gebogen, ein wenig konvex von der rechten Klappe ab. Unten ist die